UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Pœna iudicis q[ui] male iudicauit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

repe. cap. nauiganti. de vſur. Et adde hic, que habes in l. iij. §. labeo, de acqui. poſ. ⁊ vide l. ſi is. §. fin. vbi heres, ff. de vſur. adde vt per Rom. conſi. cj.

s ¶ In maleficijs. Utrum in criminalibus ⁊ maleficijs intereſſe poſſit excedere duplum facit quod no. Bal. hic in ver. reſtat querere.

t ¶ Quam quantitatem. Uſque ad quam quantitatem intereſſe poſſit aſcendere, adde quod not. iſtud ſ. in ead. l. ad hoc vide Bal. hic, ⁊ vide in verſic. quid ſi promitto. ⁊ ver. quero ſi centum.

u ¶ Ratio differentie. Rationem differentie quare intereſſe non poſſit aſcendere duplum in gloſſ. ibi, continentibus certam quantitatem, vel ſcientiam de quibus hic in text. ſed in contract. continentibus certã quantitatem ⁊ naturam poteſt excedere.

x ¶ Officium iudicis. An intereſſe petatur per actionẽ vel officiũ iud. adde quod no. Bar. in l. ſtipulationes non diuidũtur. in x. ⁊ xj. op. de ver. obli. ⁊ vide oĩno in l. j. ff. de ac. emp. ⁊ que ibi Bar. ⁊ doc.

y ¶ Obligatione dandi. An in obligatione dãdi ſuccedat obligatio ad intereſſe, per Bar. in l. ſtipulationes non diuiduntur. in xj. ⁊ xij. opp. cũ ſeq. de ver. obl. per Bal. hic, in ver. ij. queritur. ver. ſed opp.

z ¶ Probetur. Uide Bal. hic ver. quero quomodo probetur intereſſe, ⁊ adde in hac materia, quod aliud eſt intereſſe, quod etiã contra non doloſum probatur per iuramentum, vt not. Bart. in l. j. in prin. in v. q. ff. quemad. te. ape. vide quod ibi ſcripſi. ⁊ per Bart. hic.

aa ¶ Temporis preteriti. Ad probãdum valorem frumenti in preteritum, adde Bart. in l. ij. ſ. de reſcin. ven.

bb ¶ Actiones. Qualiter autẽ probetur lucrum ceſſans, vide Bal. hic in verſi. vj. queritur qualiter probetur, ⁊c.

cc ¶ Sed qualiter. No. de intereſſe ſingulari probãdo per teſtes, adde Bar. in l. nemo. in fi. de duo. re. ⁊ vide qđ no. poſt bar. in l. in hac. ff. de dam. infec. ⁊ dicit hic Bal. quod reddere debet teſtis cauſam ſui dicti etiã non interrogatus. Facit quod no. Bar. in d. §. cũ ita.

dd ¶ Identitatem. Adde Bart. in l. ij. ſ. de reſcin. ven. ⁊ ſequitur hic etiam Bald. in verb. quero qualiter probetur ſingulare intereſſe. Uide tamen eundem Bald. in vj. q. in verſi. pone.

ee ¶ Ad duo. Et tenet Bart. hic, quod licet intereſſe ſit probatum per vnum teſtem, non poterit deferri iuramentum in ſupplementum probationis.

ff ¶ Procederet. Contrarium videtur ſentire Barto. in l. nemo eſt qui neſciat. ff. de duobus reis.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Ultimo. Iſtud dictum ſequit̃ Are. conſ. lxxxiij. ⁊ vide eundem Are. in l. cum ſeruus. ad fi. de ver. oblig. Adde tex. ſing. in l. j. C. de colon. illyric. lib. xj. ⁊ ibi no. Bar. ⁊ refert Are. in l. diuortio. §. ſi merces. ff. ſolut. mat.

gg ¶ Scire. Not. quod licet non probetur directo, tamen iudex ex officio iudi. poteſt condemnare, quod bene not. ⁊ ſic not. quod vbi difficilis eſt probatio, ſufficit per coniecturas. Et ita alleg. Bal. in auth. quas acti. C. de ſacr. ſanct. eccl. Imo ⁊ dicit Bald. in l. ſi quis in hoc genus. de epiſc. ⁊ cle. quod tortura facta in camera, probatur per indicia ⁊ coniecturas. Imo alibi videtur dicere Bal. quod vbi eſt magna difficultas probationis, ſtatur iuramento, maxime ſi eſt parui preiudicij ſecundum eum in l. qui accuſare. de eden. Et ad dictum Bar. bene facit l. ſi id quod ex Pamphila. §. fi. de leg. ij. ⁊ ibi Bar. ⁊ idem Bal. in l. traditio. ſ. de acti. empt. vbi vide. ⁊ etiã probatur intereſſe per cõiecturas, vt not. Bal. in l. ſuper. per Bal. hic in ver. vj. qualiter. vide tamen quod dicit Bal. hic, in fi. in vltimis verbis. ⁊ dixit Bal. in l. fi. ad fi. de fru. ⁊ lit. expẽ. quod intereſſe etiam fructuum, probatur per coniecturas predictas. Adde per Fed. in conſi. cxix. adde no. per Bar. per illum tex. in l. non ignoret. de fruc. ⁊ lit. expen. ⁊ tex. ⁊ Bar. in l. ſi traditio. ſ. de act. emp. ⁊ Bal. ibi aliter loquit̃. Adde quod per vnũ teſtẽ de viſu ⁊ plures de auditu probat̃ metus ſeu impreſſio, ſecundum Bal. conſi. xlix. iiij. lib

---

Si à non compet. iudice iudic. eſſe dicatur. Rub. XLVIII.

LEX. I.

1 ☞ Sententia lata a iudice, nõ ſuper eo quod eſt ſibi commiſſum, ſed ſuper alio quod pertinet ad cauſam, incidenter valet.

a IUdex. [a] Continua Rubr. quia quandoque ſententia eſt nulla propter defectum iudicis incompetentis, ideo de hoc hic ponit. Domini, totus iſte titulus iſtud intendit. † Sententia a non ſuo iudice lata, eſt ipſo iure nulla. hoc dicit. Oppon. de l. ediles. §. item ſciendum. de edil. edic. ⁊ ſ. de ordi. iudi. l. j. de iudi. l. quoties. Huius timore gloſſ. dicit hic, † quando iudex iudicat ſuper alio, quam ſuper eo, quod eſt ſibi commiſſum, eſt aduertendum, quia quandoque illud pertinet ad cauſam commiſſam incidenter, vel per modum antecedentis, vel per modum ſequentis, ⁊ tunc iudex de iſtis poteſt pronũciare, vt l. contraria. ⁊ hoc eſt, quod vult hic text. dicere ibi, quam quod ad eam rem pertinet, ſufficit enim, vt pertineat ad rem ſibi commiſſam. † Si vero eſt prorſus extranea, tunc iudex non poteſt cognoſcere, niſi in duobus caſibus. per modum reconuentionis, vt l. cum Papinianus. authen. ⁊ conſequenter. ſ. titu. iij. Item per modum prorogate iuriſdictionis, vt l. ij. §. ſed ſi iudex. ſ. de iudic. ⁊ l. de qua re. §. j.

ADDITIO.

a ¶ Iudex. Limita totum iſtum titulum, niſi captus ſuſpectus eſſet de fuga. Ita dicit Alexã. vbi vide in l. cui iuriſdictio. de iu. om. Adde ſecundum Paul. de caſt. quod ſi delegatur cauſa appella. cenſetur delegata cauſa nullitatis ſententie, vt dicit not. Arch. in cap. j. de capel. mo. lib. vj. ſuper verbo, partium. non ſic econuerſo, Et predicta habent locum in ſententia diffinitiua. Sed ſi appelletur ab interlocutoria, ⁊ cõmittatur alicui cauſa appel. non cenſetur cõmiſſum negotium principale, niſi ſi dicatur expreſſe, ⁊ ita dicit ſe vidiſſe ſeruari in Romana curia.

LEX II.

a SI militaris. Sub preceden. ſummario continetur, ⁊ reuoco in dubium. † An iudex delegatus ſuper proprietate poſſet cognoſcere ſuper poſſeſſione. Inter gloſſ. noſtros fuit contentio. Finaliter gloſſ. determinat ⁊ bene, dic vt in gloſſ. not.

LEX IIII.

1 ☞ Litigantes coram non ſuo iudice credentes ipſum eſſe ſuum iudicem, prorogatio iuriſdictionis impeditur.

2 Confeſſio facta coram non ſuo iudice an valeat.

a ET in priuatorum. [a] Sub eodem ſummario continetur.

1 † Oppon. litigando coram non ſuo iudice, videtur prorogari iuriſdictio, vt l. ij. circa princi. ff. de iudic. ergo valet ſententia. Solu. intellige quod hic litigabant credentes ipſũ eſſe ſuum

2 iudicem, ⁊ ſic error impedit prorogationem, vt d. l. ij. ¶ † Quero

b quid in confeſſione facta [b] coram non ſuo iudice, an valeat? De hoc habemus text. in c. at ſi clerici. extra de iudi. ⁊ dicit quod non

3 gloſſ. inducit hanc l. in argu. ad queſtio. † quod ille qui eſt excommunicatus ab aliquo iudice, ⁊ appellauit, deſinit eſſe excommunicatus, quia per appellationem deſinit eſſe ſuus iudex, ſententia ergo eum non adſtringit, vt l. j. in fi. ad turp. Nec obſt. quod dicit

c gloſſ. [c] quod quidam dicunt, quod ſententia excommunicationis trahit ſecum executionẽ, ⁊ ideo non poteſt appellari, quia etiam ſententia vltimi ſupplicij trahit ſecum executionem, ⁊ tamen poteſt appellari, ⁊ extinguitur effectus ſententie, ſcilicet quo ad ſtatum, vt l. qui vltimo. ff. de pe. Et ff. de iniuſt. teſt. l. ſi quis filio exheredato. §. irritum. de teſt. l. j. Iſta gloſ. dicit contra caſum c. paſto

d ralis. [d] extra de appel. Non obſt. quod dicit gloſ. de ſententia vltimi ſupplicij, que trahit ſecum executionem, ſicut ſententia executionis, quia natura eorum eſt diuerſa, quia ſententia excommunicationis non eſt perpetua, ſed dicitur cõditionalis ſeu medicinalis donec quis purget contumaciam, vel emendet offenſam, vt in c. cũ medicinalis. de ſent. excom. lib. vj. Sed ſentẽtia vltimi ſupplicij eſt perpetua, ⁊ mortalis, ideo facilius permittitur appellatio.

ADDITIONES.

a ¶ Et in priuatorum. Innoc. in c. per inquiſitionem. de elect. limitat quod tenetur illi ſtare, niſi probet errorem. Ioan. And. limitat, iuriſdictio illius iudicis erat talis, que non poterat prorogari, alias ſecus in tit. de contu. §. ſequitur. verſic. quinto credo de iſta confeſſione. Andre. Barb.

b ¶ Confeſſione facta. Probatur in l. diuus. de cu. reo.

c ¶ Dicit gloſſ. vide Bart. in l. cum ſtipulatus ſim mihi a proculo de verb. oblig. latius per Bart. in l. qui vltimo. de pen. ⁊ adde ca. ſi cui. de ſenten. excommu. in vj.

d ¶ Paſtoralis. Et ibi per Inno. ⁊ Ioan. And. in c. preterea. eo. tit.

De pœna iudicis, qui malè iudicauit. Rub. XLIX.

¶ Continua vt in gloſ. Sicut Rub. habet duas partes ita in tex. ponuntur due leges. De ſecunda parte rubri. loquitur l. j. ⁊ l. ij. loquitur de prima parte rubric. ſed authen. nouo iure. loquitur de vtraque. ideo legimus eam in fin.

LEX I.

1 ☞ Aduerſario principali, poteſt dari pecunia, vt patiatur contra ſe ferri ſententiam, ſi litiget per calumniam. ⁊ num. 2.

3 Reus corrumpens iudicem, vel procuratorem actoris, amittit cauſam, ſicut econtra in actore.

a CONſtitit. [a] Hec eſt lex ſubtilis ⁊ vtilis Bre-

1 uiter dicit. † Qui corrumpit iu-

b dicem, [b] vel aduerſarium non principalem, perdit actionem. hoc dicit. ¶ Not. quod qui corrumpit iudicem vel aduerſarium non principalem, amittit cauſam.

c ¶ Opponitur, quod idem ſit cauſa publica, ⁊ fiſcalis. [c]

ergo hoc ſuperfluum contra. §. quibus. in j. conſtitutione huius
libꝛ. Huius timoꝛe exponit gl. publica ciuitatis alicuius. Iſta ex-
poſitio videtur contra l. eū qui vectigal. de verbo. ſignific. vbi pu-
blica ponitur impꝛopꝛie. vel dicūt quidam, publica ciuitatis Ro.
que differt a fiſcali, poſtꝙ fuit trāſlata poteſtas in pꝛincipē. aliud
eſt Reſpublica Rom. ſcilicet Ciuitatis, aliud eſt res fiſcalis, ſcili-
cet totius Imperij, vel hic ponitur publica. id eſt, criminalis, tene
d quamuis. Ulterius op.[d] † ⁊ videtur q̄d licet dare aduerſario meo
a pecuniā vt l. fratris. §. de trāſ. Due ſunt ſol. in gl. Una, ꝙ ibi loqui
tur de aduerſario pꝛincipali, hic vero nō loq̄tur de aduerſario pꝛin
cipali, ſed de pꝛoc. vel aduoc. quē nō licet coꝛrūpere, ⁊ iſta eſt veriſ
ſima. Alia ponitur in fi. vt diſtinguamus. Aut datur aduerſario,
vt a lite recedat, ⁊ deſiſtat, ⁊ licet, vt in contrario. Aut vt patiat̄ ſe
ſuccumbere, ⁊ nō licet, vt hic, ⁊ vide glo. Eſt ne vera iſta ſolu. Azo.
in tit. de collut. detegē. tenet q̄d regulariter licet coꝛrūpere aduer
ſarium pꝛincipalē. fallit in cauſa libertatis, vt in illo titu. ⁊ tit. ad l.
viſcel. Itē fallit in cauſis popularibus, vt l. eū qui. §. in populari-
bus. de iureiur. Itē fallit in cauſis ſpiritualibus, vt extra in tit. de
collut. dete. in alijs caſibus licet aduerſariū coꝛrūpere, vt patiatur
contra ferri ſentētiā, immo debet iudex ferre ſententiā ſecundum
quod partes volūt. Text. eſt in l. ſi cōuenerit. ff. de re iudi. ⁊ pꝛedi-
cta vera in ciuilibus, in criminalibus. j. tangam Redeo ad oꝛdinē.
⁊ gl. opp. quod aduerſario pꝛincipali nō licet dare, vt l. in ſumma.
ff. de cōdi. inde. Sol. illud, q̄d dixi, eſt verum ſecundum gl. niſi ad-
uerſarius litiget per calumniā, quia tunc ſibi licet dare, ⁊ vide gl.
iſta ſolu. ⁊ contrarium nihil ad hanc legem. Nam ſi quidem queri
tur vtrum aduerſario liceat dare, ita q̄d dans incidat in penam
iſtius legis vel nō, iſta lex nihil ad factū, quia ⁊ ſi aduerſarius liti-
get per calumniā, ego poſſum ſibi dare, nec habeoꝛ pꝛo conuicto.
Sed ſi queratur quo ad effectū repetitionis, vtrū poſſit datum
repeti vel nō, loquitur l. in ſumma. ⁊ ideo nihil ad pꝛopoſitū. Op.
de l. trāſigere. §. de trāſactio. Solu. gl. ibi loquitur in cauſis crimi-
nalibus, in quibus an dans habeatur pꝛo cōuicto, dic vt ibi dice-
mus, qꝛ nunc nō eſt noſtra materia. Et modo habetis expeditam
3 pꝛimam gl. ¶ † Uenio ad aliam gl. difficilem, ⁊ quero, hec lex lo-
quitur in actoꝛe coꝛrūpente iudicem, vel pꝛocuratoꝛem rei, quid
e in reo coꝛrūpente[e] iudicem, vel pꝛocuratoꝛem actoꝛis? Gloſ. dicit
idem qꝛ eadem eſt ratio, licet quidam contra. Et vide gl. contra-
riam gl. habetis in l. ⁊ eleganter. §. penult. ff. de dolo. dominus Ja
cobus Butrigarius me audiēte quando legebat iſtam legem te-
nebat iſtā gloſſam, dū legebat illam legē tenebat illam gloſſ. Ego
dico, q̄d iſta gl. eſt vera, ⁊ illa eſt falſa. Ratio eſt tex. in l. eius dela-
toꝛem. ff. de iur. fiſc. ⁊ ſi dicis, ibi loquitur in cauſa, fiſcali fateoꝛ, qꝛ
idem eſt in fiſcali q̄d in pꝛiuata, vt hic in text. l. ſenatus, eod. titul.
Item pꝛo hoc eſt tex. in l. ij. in fi. ff. de cōdic. ob turpit. cauſ. vbi ſim-
pliciter dicitur quicunq; dederit pecuniam iudici amittat litem,
4 nec diſtinguit, an ſit actoꝛ vel reus. † Secundo quero dicit hic,
amittat actionem, quero an perdat ipſo iure, vel per ſententiam.
dicit gloſſ. quando pecunia eſt data iudici, amittit actionem ipſo
iure, per l. venales. j. quando pꝛouo. non eſt neceſ. quando eſt data
aduerſario, dubitatur, vt j. dicam. Iſta gloſſ. dicit contra caſum l.
in d. l. eius qui delatoꝛē. ff. de iur. fiſci. ⁊ §. de iuramen. calum. auth.
pꝛincipales. in fi. Item dicit contra rationem, quādo lex loquitur
per verba futuri tempoꝛis, amittat actionem, perdat cauſam, pri-
uetur iure ſuo, ⁊ ſimilia, ſemper intelligitur per ſententiam. Dixi
vobis in auth. qui ſemel. in fi. quo. ⁊ quando iudex. Tangit gloſ. in
l. iubemus. §. economus. de ſacroſanc. eccle. ⁊ dixi in l. Imperatoꝛ.
de iur. fiſc. hic tex. loquitur in verbo futuri tempoꝛis, ſcilicet amit-
tat actionē, ergo. ⁊c. Non obſt. l. venales, quam gloſ. alleg. ibi enim
queritur de viribus ſententie, an valeat vel non, hic vero queritur
de viribus totius cauſe. ⁊ ita tota diſtinctio, que hic ponitur in
gloſſ. non facit aliquid ad queſtionem pꝛopoſitam. Quero ergo,
5 † quia gloſ. hic tangit an ſi ſententia eſt lata per coꝛruptelam, an
valeat vel non. Gloſſ. reſpondet multum bene. Aut iudex eſt coꝛ-
ruptus pecunia, ⁊ non valet, vt l. venalis, aut pꝛecibus, ⁊ valet, vt
l. ſeruo inuito. §. cum pꝛetoꝛ. ad Treb. Si vero eſt coꝛruptus pꝛo-
curatoꝛ, vel aduocatus, tunc an ſententia valeat, gloſſ. hic ſe non
firmat in l. j. de aduo. diuer. iud. diſtinguit idem quod in iudice, aut
6 coꝛruptus pecunia, aut pꝛecibus, vt ibi dicemus. † Quero quādo
f datur pecunia pꝛocuratoꝛi, an quis amittat actionem ipſo iure[f],
vel per ſententiam. Reſpond. idem, quod quando datur iudici, vt
7 hic in text. ⁊ d. l. eius qui delatoꝛem. de iure fiſci. † Quero quali-
g ter[g] ſuccurritur ei cuius aduocatus, vel pꝛocuratoꝛ eſt coꝛru-
ptus. Gloſſ. hic diſtinguit, ⁊ bene, aut eſt coꝛruptus pꝛocuratoꝛ
rei ita quod paſſus eſt ſe vinci, ⁊ tunc habet doli exceptionem, ſi
conueniatur iudicati, ⁊ habet regreſſum contra pꝛocuratoꝛem.
Si vero eſt pꝛocuratoꝛ actoꝛis, qui eſt coꝛruptus, ⁊ paſſus eſt ad-
uerſarium abſolui tūc actoꝛ poteſt agere actione pꝛima. Et ſi ex-
cipietur de ſentētia, replicabitur de coꝛruptione, habet etiam ex-
ceptionem de dolo pꝛopter expenſas, vt l. ⁊ eleganter. §. pen. ff. de
dolo. ⁊ ibi poſui plenius, ⁊ pꝛopꝛius iſtam materiam, quam hic. ⁊
vlterius dixi, quod actionem amittat per ſententiam. ¶ † Quero
que erit pꝛactica huius legis? Reſpond. poteſt eſſe duplex. Uno
modo per modum exceptionis, quia ſi actoꝛ agit actione iudica-
ti, vel petit executionem ſententie, reus poterit excipere de coꝛ-
ruptela, ⁊ tunc ſecuta hac ſentētia, quod actoꝛ eſt coꝛruptoꝛ, tunc
ſtatim ſequitur pena a l. impoſita, quod amittit actionē, vt l. j. §. j.
ad Turpi. hic eſt text. in d. l. eius qui delatoꝛē. iudex tamen ſuper
crimine pꝛonunciat, vt ibi dixi. Secundus modus eſt per modum
actionis. ⁊ hic eſt duplex. Uno modo quod ego pꝛincipaliter pe-
tam pꝛonūciari, quod ipſe actionem amittat eo quod coꝛrumpit
aduerſarium vel iudicem. Secundo modo in actoꝛe, in cuius per-
niciem iudex vel aduocatus erat coꝛruptus. Nam agat pꝛima
actione ſua, ⁊ ad pꝛobandum, quod reus debeat haberi pꝛo con-
uicto faciat pꝛobationem de coꝛruptela. Ita debetis intelligere
9 hanc materiam. † Quero, quid ſi coꝛrumpens deceſſit ante latam
ſententiam, vtrum hec pena tranſibit ad heredes. Text. eſt not.
quod non, in d. l. eius qui delatoꝛem. ff. de iure fiſci.

ADDITIONES.

a ¶ Conſtituit. Adde Bal. poſt Bart. in l. j. C. de Iuſt. Cod. confir.
quod valet ſententia lata contra verum intellectum legis, vel ſta-
tuti, ⁊ per eius obſcuritatem, vel varietatem, ⁊ quando ſunt opin.
hincinde, vide Bald. in l. mancipia. C. de ſer. fugi. ⁊ in l. pꝛecibus.
C. de impuber. vbi dicit, quod non audet recedere ab auth. doct.
quia illos ſequitur poſt terga colligendo ſpicas. Et an opin. doct.
excuſet iudicē, vide Bald. in c. j. §. iudices. de pace iur. fir. Et quod
mens conſulentis non debet attendi, vide Feder. conſil. ccxxix. in-
cipien. Quod plus ſit ſeruanda opinio docto. antiquoꝛum, quam
Mod. vide c. de quibus. xx. diſtinct. ⁊ ibi not. quod eſt verum, niſi
dicta Mod. videantur magis rationabilia. xix. diſtinct. ita Anto.
⁊ vide quod ibi dicit dominus Abb. poſt dominum Anton. in ca.
tua. de vſufruct. ⁊ in c. j. de conteſta. And. Barb.
b ¶ Iudicem. Sed vtrum iſta lex puniens coꝛrumpentem habeat
locum in coꝛrupto pꝛetio, no. ſecundum Bald. in l. pꝛoxi. ⁊ quid ſi
coꝛrumpat notarium actoꝛum, dic idem ſecūdum Bal. in l. ii. j. eo.
c ¶ Et fiſcalis. Not. quod differt reſpub. a fiſco. vide Bald. in l. fin.
⁊ Jacob. Butri. ⁊ Sal. in l. pꝛoperandum. de iudic. ⁊ vide Bart. in
rubꝛ. j. de iur. fiſc. lib. x. in pꝛinc. ⁊ ibi ſcripſi poſt eum. §. qui pꝛo ſua
iuriſdict. l. j. ⁊ Bald. hic in l. fin. ⁊ quod not. Cyn. in l. j.
d ¶ Ulterius oppon. An in ciuilibus liceat coꝛrumpere aduerſa-
rium vt patiatur contra ſe ferri ſententiam. Adde Barto. in l. j. §.
ſed ⁊ conſtitutio. ff. de calum.
e ¶ Reo coꝛrumpente. De pena rei hic coꝛrumpētis iudicem vel
pꝛocuratoꝛem aduerſarij, vide Bar. in l. ⁊ generaliter. ⁊ in l. j. §. ſed
⁊ conſtitutio. ff. de calum. ⁊ plene per Imo. in l. diuus. ff. de re iudi.
f ¶ Ipſo iure. Utrum coꝛrumpens iudicem, vel pꝛocuratoꝛē per-
dat cauſam ipſo iure, vel per ſententiam, adde Bartol. in l. is qui
delatoꝛem. in pꝛinc. ⁊ in l. j. §. ſed ⁊ conſtitutio. ff. de calum. ⁊ Imol.
plenius in l. diuus. de re iudic.
g ¶ Quero qualiter. Adde not. in l. j. §. de aduo. diuer. iudic.

LEX II.

2 ☞ Si iudex male iudicat, an ⁊ quando teneatur.

a **DE eo qui pꝛetio.** [a] Hec lex loquitur de pꝛima parte ru-
bꝛice Oppo. de l. ſeruo inuito. §. cum pꝛetoꝛ. ff. ad Tre-
bel. ⁊ quod ibi dixi §. l. pꝛoxi. quia differentia eſt, vtrum
pꝛetio vel pꝛecib. aliquis coꝛrumpitur, ſed hic dicitur, quod idem
1 eſt, quare male. † Solu. breuiter quantum ad hoc vt ſententia va-
leat, bene diſtinguit, vtrum ſit coꝛruptus pecunia vel pꝛecibus,
quantum vero ad penam iudicis, non habetur diſtinctio, vtrum
ſit coꝛruptus pꝛetio vel pꝛecibus ſed quantum ad penam partis,
an diſtinguatur vtrum ſit coꝛruptus pꝛetio, vel pꝛecibus dico
quod ſic. nam, qui coꝛrumpit iudicē pꝛecibus non reperitur quod
actionem amittat, immo cōtra l. furti. §. pactus. ff. ad l. Juliam re-
petun. per totum. Huius timoꝛe dicit gloſſ. quod contra iudicem
coꝛruptum darentur plura remedia, que ponuntur hic, ⁊ l. j. fi-
b cal. Oppo. ⁊ videtur [b] quod iudex, qui male iudicauit, tenetur in
quantum religioni iudicantis videbitur, non in tota eſtimatione
litis, vt inſtit. de oblig. que ex quaſi delic. in pꝛinc. ⁊ l. maleficiis. §.
2 iudex. de actio. ⁊ oblig. ⁊ l. fi. ff. de var. ⁊ extraoꝛ. cog. † Sol. quan-
doq; iudex iudicat male, pꝛopter dolum, tunc tenetur in totum vt
3 hac l. ⁊ l. ſi filiuſfamil. ff. de iudic. † Quandoq; iudex iudicat male,
pꝛopter imperitiam, ⁊ tunc tenebitur quantum religioni iudican-
c tis [c] videbitur, vt in contrario. Iſta autem imperitia poteſt eſſe
4 duobus modis. † Uno modo ſi iudicat expꝛeſſe contra caſum le-
gis. ⁊ in hoc caſu diſtingue, aut errauit in l. difficili, ⁊ obſcura, ⁊
mitius punietur, aut in facili, ⁊ aperta, ⁊ punietur plus, vt not.
5 Inſtit. de obliga. que ex quaſi deli. in pꝛincip. † Quandoque erra-
uit in eo, in quo fuerunt opin. quia elegit malam opi. ⁊ tunc quan-
doque

doque inter omnes opinio.eſt vna, que ab omnibus communiter
d approbatur[d] ⁊ communiter obſeruatur,⁊ tunc ſi elegit aliã opi.
non bonam punietur eo modo,quo dictum ē.q: minime ſunt im-
mutanda.⁊c.vt l.minime.ff.de leg.⁊ l.ſi de interpretatione.ff.eod.
ti.ſi vero ſunt opin.ita fortes quod quandoq; obſeruatur vna,⁊
quandoq; ſeruatur alia,vt in opinione que eſt in materia compē
dioſe facta per verbum commune,tunc iudicem putarem excu-
ſandum,quia errauit errore probabili.imo propter opin.lex dici
tur incerta.vt habuiſtis no.in prima conſt.C.§.qbus.Et pro hoc
tunc facit quod not.in l.j.ē.de iur.⁊ fac.igno.Ultimo querit gloſſ.
an iſtud,quod datum eſt iudici poſſit repeti,dicam ſtatim ſuper
iſta authen.que ſequitur.

ADDITIO.

a ¶De eo qui pretio.Et adde ꝙ error ex cauſa probabili,facit ꝙ
iudex non tenet in aliquo,parti leſe,gl.eſt no.x.q.iij.c.temerarium.
b ¶Oppo.Et videtur no.quod ſi iudex interponat decretū actui
ipſo iure nullo,non facit litem ſuam,ſm Bal.in l.j.de tu.⁊ ra.diſt.
vide tamen quod no.Bal.in l.exigendi.de procur.
f ¶Religioni iudicantis.Hoc eſt verum,niſi illius ſententie facta
eſſet executio,quo caſu tenebitur etiam in toto intereſſe,⁊ in tota
eſtimatiõe litis,per id qð no.Bal.in l.obſeruare.§.pficiſci.in xxj.
q.ꝙ dixi in l.j.ff.de app.poſuit ⁊ Bal.in l.pe.ē.de pac.qñ iudex te
neatur,ſi eius ſētētia eſt nulla.⁊ vide ĵ.⁊ ibi not.⁊ vide Bald.⁊
Bar.ſi iudex exceptionem admittat debite,vel indebite pnũciat
ſe iudicem cõpetētem.an teneatur ad intereſſe totius cauſe.Pre
dictis adde qð dicit Bar.in conſi.incip.in queſtione preſenti con
ſiderandum.⁊ per interlocutoriam ipſo iure nullam dicitur pars
grauari.ſaltē de facto,⁊ per appellationē ab ea,cã deuoluitur ad
ſuperiorem.alleg.Inno.⁊ Jo.And.in c.delicto.de appella.⁊ dixi
ē.quando ſententia eſt nulla.vide Bald.in l.ſi vt proponis.quo.⁊
quando iudex.Et adde hic qð vbi ſunt opi.non eſt recedendū ab
opi.gl.ſaltem in conſulendo ⁊ in iudicando,⁊ ob hoc dicit Bald.
in l.j.de vulg.⁊ pup.⁊ ibi Jnno.ſepius conſuluiſſe pro gl.⁊ no.Ja.
But.in l.j.ē.qui pro ſua iuriſdictio.⁊ Bal.hic in l.fi.⁊ ꝙ no.Cy.in
l.j.C.de act.⁊ obl.in j.opp.in fi.⁊ Ang.in l.ij.ff.de accuſ.⁊ Bart.in
conſi.incip.Andreolus.⁊ Jo.And.in c.j.extra,de conſti.⁊ Jnno.
in c.ne innitaris.eo.ti.Et dicit Bal.in l.ij.in prin.ē.de ſen.que ſine
cer.quantita.ꝙ in dubijs ordinaria opinio eſt tenēda.Et de mate
ria vide p do.Abb.in c.j.de re iud.Et adde Bal.in c.j.§.iudices.
de pa.iur.fir.Multa ponit in hac materia,vide,⁊ adde ꝙ in du-
bijs cõis opinio eſt ſequenda,niſi notorie male dicat,vel rationa-
biliter cõuinci poſſit,ꝙ iudex bonus acutiſſimi ingenij eſtimabit,
ſecundum Jo.And.in c.j.de conſti.per c.capellanus.de feri.⁊ ibi
ad hoc.Abb.Mod.a'leg.l.j.C.de veter.iu.enucl.⁊ quod no.Jnno.
in c.cum ſpeciali.de appel.quam partē tenere debet iudex quan-
do ſunt opin.hincinde.quod dicit Bar.in l.quod Nerua.ff.depo-
ſiti.⁊ adde Bart.in l.cum prolatis.ff.de re iud.⁊ latius per Bart.
in queſtione ſua iudex per imperitiam.adde ad hoc quod not.di-
xit.Barto.quod ſententia lata inter opiniones dubias,valet,ſed
per appellationem reſcinditur,ſi contrariam conſcientiam iudex
appellationis habeat.ita dicit not.Bart.in l.iiij.§.hoc autem iu-
dicium.in vlti.verſic.ff.de damn.infect.Bene facit.l.fin.⁊ ibi gloſ.
Bart.⁊ Bal.ff.quod cum eo.⁊ adde quod not.dicit in l.cum pro-
latis.poſt Jnnoc.in c.ne innitaris.de conſti.⁊ not.Mod.in l.ſi ex-
preſſim.de appel.Adde que not.Mod.⁊ do.Abb.in c.j.de re iud.
dicit Joan.And.in c.capellanus.de ferijs.per tex.tamen tenet ibi
glo.quod ille,qui facit contra legis preceptum.in cuius intellectu
ſunt opin.non peccat, immo excuſatur ab omni culpa.quod not.
⁊ hic adde Bal.in l.mãcipia.ē.de ſer.fugi.Et id quod dixi ē.quod
ſentētia lata inter opi.dubias tenet. Dic quod etiam tenet,etiam
ſi poſt conſtitutionē fuerit declaratum talem opinionem malam
eſſe.Ita dicit Bal.in l.fi.ff.de iuſt.⁊ iur.Et dum dixi opin.ſequen-
dam,allego primo illud Catonis,Judicium populi nunquã con-
tempſeris vnus.l.j.ff.de officio queſto.in ver.ſi crebrior.apud ve-
teres opin.eſt,⁊ in l.j.ff.de na.⁊ l.athletas.§.j.ff.de his qui no.infa.
c.in charitatis.xxvj.diſtinct.ca.de quibus xx.diſtinct.c.quidam.de
peniten.⁊ remiſ.⁊ Jnnoc.in c.ne innitaris.de conſtit.gloſ.in c.j.de
poſtul.prela.in vj.Bald.in l.obſeruare.§.proficiſci.ff.de offic.pro-
con.⁊ in d.l.athletas.⁊ Ange.in l.cum prolatis.ff.de re iudic.Et in
dubio eſt tenenda opinio.per quam omne euitatur peccatum.cle.
exiui.de verb.ſignific.c.iuuenis.de ſponſ.ca.vnico.de ſcruti.⁊ dum
ē.dictum eſt, quod tenenda eſt opin.gloſ.adde quod de accuſ.di-
xit.Bart.in l.j.ff.de concuſ.⁊ ibi dixi poſt eum.⁊ vide de communi
opin.in conſi.lij.⁊ conſil.ccclxvj.⁊ etiam de limitatione communis
opin.quando non ſit tenenda,vide in conſi.collegij Pap.Et adde
quod licet Bart.in l.ambiguo.ff.de re.dub.quod quando vna lex
habet plures lect.non licet ſumere arg.ab ea.niſi ab alia l.vel opi.
firmetur.tamen dixit Bart.in prima conſtit.Cod.⁊c.in verſi.item
oppo.dicitur hic,ceteras quod iudex ſententiando ſecundū opin.
non dicitur continere expreſſum iuris errorem.vide per eum.

d P.PAV.P. ¶Communiter approbatur. Qualiter iſtud proce-
dat vide oīo multa que habes addita in Berta.in verſi.cõmune.

AVTHENT.

1 ☞In delictis non eſt locus penitētie,niſi ſint occulta,vt facilius
manifeſtentur.
2 Periurium non poteſt argui,niſi iuramentum fuerit neceſſarium.
3 Qui dedit pecuniam iudici vt iudicaret pro ſe,vel vt eum ſecun-
dum iuſtitiam expediret,non poteſt eam de iure nouo repetere.

a **NOuo iure.** [a] Diuidit in duas partes prin-
cipales. In prima loquitur, qñ
aliquis arguit iudicē de corruptela ⁊ probat.Secundo
quando arguit,⁊ non probat.Secunda ibi,ſed ſi datū.
Prima ſubdiuiditur in duas partes, quia primo dat modum ar-
guendi.Secundo punit corruptum.Secunda ibi,ſed qui accepit.
Secūda pars ſubdiuiditur in tres partes. Primo,ponit qualiter
puniatur ille,qui non probauit. Secundo qualiter puniatur ille,
qui ſacramentū purgationis ſubire noluit. Tertio,permittit par-
tes poſt ſacramentum de nouo conueniri. Partes videbitis in li-
tera. Secunda ibi, Sed ſi perſona. Tertia ibi,ſed ſi quis litigan-
tium.Primo oppo. † quod in delictis non ſit locus penitentie.vt
de fur.l.qui ea mēte.Sol. Fallit in caſu huius auth.vt iſta delicta
ita occulta manifeſtentur facilius.Item opp.dicitur hic confiſca-
tis bonis.contra de bon.dam.auth.bona damnatorum.⁊ in auth.
vnde ſumitur.vnde dicit gloſ.fallit hic. Tu dic quod ibi loquitur
in his, qui poſt ſententiã moriuntur. hic in alijs qui ſuperueniunt
poſt ſententiam,vt ĵ.dicam ⁊ dixi in l.j.ĵ.de bon.dam.Item oppo.
dicitur hic,quod ille,qui probare nõ potuit, punitur.contra.ff.ad
2 Tur.l.j.§.j.Sol.vt in gloſ.Ultimo glo.opp.⁊ videtur † quod per-
iurium nõ poſſit arg.vt l.j.ē.de reb.cre.ſo.hic fallit in iſto iuramēto
neceſſario.Simile in l.admonendi.ff.de iureiur. ¶Ultimo quero,
3 † vtrum pecunia data iudici poſſit repeti. [b] Hoc examinat gloſ.in
b l.iij.in fin.ff.de cond.ob turp.cau. Tu dic tria verba,ſi loqueris de
iure antiquo, aut quis dedit pecuniam iudici,vt iudicaret pro ſe,
⁊ nõ poteſt repetere, quia etiam ex parte ſua verſatur turpitudo,
vt l.ij.Si pecuniam dedit iudici,vt eum ſecundum iuſtitiam expe-
diret,tunc turpitudo verſatur ex parte iudicis,ſed ex parte dãtis,
non,merito repeti poteſt,vt l.penult.ff.de condi.ob tur.cau. Sed
ſi queris de nouo iure,tunc nullo caſu habet iudici dare,vt in au-
c then.vt litigantes iurent.circa princip.tunc non liceret repetere,[c]
quia etiam ex parte ſua verſatur turpitudo.Hic dicitur,dedit,vel
4 promiſit. † quero, quid ſi non dedi vel promiſi pecuniam,ſed pro-
d miſi eum ſeruare indemnem [d] tempore ſyndicatus? Cogita tu de
Digeſto nouo, quia hoc anno dixi ⁊ forte in l.ſi quis vxori.§.ſi fu-
gitiuū.de furtis,dixi in l.ſi a reo.§.illud quod vulgo.ff.de fideiuſſ.

ADDITIONES.

a ¶Nouo iure.Uide Bart.in l.tranſactio.C.de tranſac.⁊ per illum
text.dicit Barto.in l.iij.§.fin.ff.de condi.ob turpem cauſam.⁊ in l.
non omnes.§.fin.ff.de re iudic.⁊ quod poteſt fieri ſtatutum, vide-
licet quod pena remittatur conſocijs.
b ¶Poſſit repeti.Et quid in teſtamento,vide Bartol.not.in l.j.in
princip.ff.de fal.adde gloſ.in l.ij.ē.eod.
c P.PAV.P. ¶Non liceret repetere. In contrarium vide Jaſ.in
l.j.ff.de condi.ob turp.cau.vbi etiam ponit de eo quod dicit Bar.
in fi.de promiſſione conſtet iudeum iudicem.
d ¶Seruare indemnem.Tene menti ſingulariter dictum quod iu-
dex poteſt petere ſibi cauere de indēnitate , propter ſyndicatum.
vide Bald.in l.j.ē.de condi.ob turp.cau.⁊ ibi habes poſt Barto.
remiſſiue.ff.de condi.ob turpem.cauſ.in l.j.

Sententiam reſcindi non poſſe. Rubr. L.

LEX I.

a **NEque ſuam.** [a] † Sententia, per quam re-
1 ſcinditur propria ſententia
vel predeceſſoris,eſt ipſo iure nulla.hoc dicit. ¶Opp.
ſupra,ſi aduer.rem iudic.per totum de precib. Imper.
2 offer.auth.que ſupplicatio.Dic † quod quandoque quis vult re-
uocare ſententiam proprio motu,⁊ tunc non poteſt. Et ita loqui-
tur niſi ſit ſententia interlocutoria, vt l.poſt ſententiam, ſupra de
ſenten.⁊ ff.de re iudi.l.quod iuſſit. Sed ſi vult omnia reuocare,re-
medijs proditis a iure, poteſt. Sunt autem illa remedia, in inte-
grum reſtitutio, ſupplicatio.⁊ appellatio,⁊ nullitas , ⁊ exceptio-
nis obiectio. Et vide gloſſ.que hic ponit notabiliter.

ADDITIO.

a ¶Neque ſuam. Iſtum titulum limita ſecundū Jnno.in c.ſacr.de
ſent.excom.⁊ dixi poſt Bar.in l.qð iuſſit.ff.de re iud.⁊ limita quod
ſentētia,que eſt lata ex priuilegiatis probationibꝰ nunquã tranſit
in rem iud.Ita dicit Ang.hic alleg.Jnno.in c.tua nos.de cohabi-
tatio.cler.⁊ mulie.Idē ſi lata ex preſumptione.l.ſi quis adulteriū.ĵ.
de adult, Rom.ponderat eſſe caſum in l.admonendi.ff.de iureiur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN